

NGHIÊN CỨU NỘI DUNG PHONG CÁCH LÀM VIỆC CỦA CÁN BỘ, CÔNG CHỨC, VIÊN CHỨC HIỆN NAY

NGUYỄN VĂN DUY

Trường Đại học Quảng Bình

NGUYỄN THỊ LINH GIANG

Trường Chính trị tỉnh Quảng Bình

1. Đặt vấn đề

Ngày nay, xu thế toàn cầu hóa, quá trình hội nhập quốc tế, sự phát triển của nền kinh tế tri thức vừa tạo ra các điều kiện thuận lợi cho việc phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội lại vừa tạo ra những thách thức lớn cho việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, phong cách cho mỗi cá nhân nói chung và cán bộ, công chức, viên chức nói riêng. Những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên đang tiếp tục diễn ra ngày càng phức tạp như nạn tham nhũng, lãng phí, tiêu cực cửa quyền, phiến hà, sách nhiễu Nhân dân, thực dụng, vụ lợi, quan liêu, chạy theo danh vọng, tiền tài, đề cao lợi ích cá nhân, thờ ơ, vô cảm trước nhiệm vụ, coi thường pháp luật, thiếu lòng vị tha, nhân ái. Với phương châm nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, không nể nang, không né tránh, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đề ra, một trong những vấn đề thực sự cấp bách, cần phải làm ngay là: Xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Thực tế đó đòi hỏi phải xây dựng mẫu người cán bộ, công chức, viên chức nắm vững nội dung phong cách làm việc, khung đạo đức công vụ và văn hóa công sở, phù hợp với yêu cầu của dân tộc, phù hợp với xu thế phát triển của thời đại.

Bài viết này tập trung bàn về nội dung phong cách làm việc của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ như:

Phong cách làm việc khoa học; Phong cách làm việc dân chủ; Phong cách làm việc với quần chúng nhân dân; Phong cách nói đi đôi với làm; Phong cách tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, đấu tranh loại trừ chủ nghĩa cá nhân; Phong cách làm việc nêu gương.

2. Nội dung phong cách làm việc của cán bộ, công chức, viên chức hiện nay

Thứ nhất, phong cách làm việc khoa học của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Phong cách làm việc khoa học của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức được Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn, là phải chăm chỉ làm việc chưa đủ, cần phải biết làm việc có phương pháp. Trên cơ sở đó, phong cách làm việc khoa học của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là phải xuất phát từ thực tiễn công việc thực thi công vụ và phải tôn trọng quy luật khách quan. Đó là tư duy, tầm nhìn của phong cách làm việc khoa học của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là phải xuất phát từ thực tiễn công việc thực thi công vụ và phải tôn trọng quy luật khách quan, xuất phát từ thực tế. Không được rơi vào “Bệnh cận thị - không trông xa thấy rộng. Bên cạnh đó, cần tích cực, chủ động đấu tranh chống bệnh làm việc theo cách quan liêu, mệnh lệnh, thay thế sự phân tích đánh giá khách quan tình hình bằng cảm tính chủ quan, áp đặt, duy ý chí mà không đi sâu đi sát thực tiễn. Phong cách làm việc khoa học của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là phải có kế hoạch, luôn đổi mới và sáng tạo.

Thứ hai, phong cách làm việc dân chủ của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải dựa trên tinh thần dân chủ rộng rãi và phải luôn luôn gắn với lợi ích của tập thể là trên hết và trước hết. Phong cách làm việc luôn gắn bó với tập thể, tôn trọng, phát huy sức mạnh của tập thể. Theo đó, phải luôn tranh thủ bàn bạc với tập thể để có được quyết định đúng đắn, chính xác và kịp thời nhất. Trước hết, phải biết lắng nghe ý kiến của anh chị em trong khi thi hành công vụ, tôn trọng các quyết định của tổ chức sẽ phát huy được tính tích cực, sáng tạo, từ đó quy tụ được sức mạnh, sự đồng tình, ủng hộ của tập thể.

Phải quán triệt tinh thần tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách và trách nhiệm của người đứng đầu. Trong thực thi công vụ những việc quan trọng phải cần tập thể quyết định với phương châm “tập thể lãnh đạo là dân chủ. Cá nhân phụ trách là tập trung. Tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, tức là dân chủ tập trung. Làm việc mà không theo đúng cách đó, tức là làm trái dân chủ tập trung” [3, tr.620]. Phải tạo sự thống nhất ý chí, đồng thuận tạo thành sức mạnh to lớn trong quá trình thực thi nhiệm vụ của mình, tập hợp được trí tuệ và sức mạnh của tập thể trong giải quyết những việc chung.

Phải luôn thực hành dân chủ trong thực thi đạo đức công vụ. Vì có “dân chủ mới làm cho cán bộ và quần chúng đề ra sáng kiến” [3, tr.284] phù hợp với thực tiễn được đặt ra trong quá trình thực thi công vụ của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức hiện nay. Từ đó, phát huy tinh thần cống hiến, sự góp ý chân thành và sáng tạo của tập thể, của Nhân dân và làm cho tổ chức ngày càng thêm phát triển trong sự nghiệp chung.

Thứ ba, phong cách làm việc với quần chúng nhân dân của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Phong cách làm việc với quần chúng nhân dân của cán bộ, công chức, viên chức đó là mối quan hệ biện chứng giữa vai trò quần chúng nhân dân với cá nhân, cũng là mối quan hệ giữa vai trò của Nhân dân lao động với cá nhân lãnh đạo. Mối quan hệ này là sự thể hiện nội dung quan hệ giữa cá nhân và xã hội. Trong quan hệ này thể hiện quan hệ phong cách làm việc với quần chúng nhân dân của cán bộ, công chức, viên chức. Thể hiện phong cách làm việc sâu sát, vì lợi ích của quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng nhân dân của người cán bộ, công chức, viên chức, đó là: phải đặt lợi ích của quần chúng nhân dân lên trên hết và trước hết; phải luôn coi trọng quần chúng nhân dân, phải biết hy sinh vì Nhân dân, vì lợi ích chung của dân tộc, cần phải nêu cao quan điểm “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại đến dân phải hết sức tránh” [2, tr.51]. Phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức thể hiện ở chỗ phải lấy được lòng tin của Nhân dân, được dân nghe, dân tin, dân theo. Từ đó, Nhân dân sẵn sàng thực hiện, làm theo mọi chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Cho nên, phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải biết “đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của Nhân dân lên trên hết, trước hết” [6, tr.547]. Đồng thời, phải sẵn sàng học hỏi quần chúng nhân dân trong quá trình thực thi đạo đức công vụ; phải gần gũi Nhân dân, lắng nghe, hiểu biết dân, học hỏi Nhân dân, dựa vào Nhân dân. Vì vậy, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải học hỏi kinh nghiệm, trí tuệ của Nhân dân để làm giàu kinh nghiệm cho mình. Đặc biệt, phải tin yêu, tôn trọng Nhân dân, lắng nghe ý kiến đóng góp phê bình xây dựng của Nhân dân.

Thứ tư, phong cách nói đi đôi với làm của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải luôn nói đi đôi với

làm, phải nêu gương trong quá trình thực thi công vụ của mình, đây là một trong những khung chuẩn mực đạo đức của người cán bộ, công chức, viên chức. Đây thể hiện sự cống hiến, tinh thần trách nhiệm, tận tụy với công việc trong phục vụ Nhân dân. Tinh thần này thể hiện “lấy kết quả thiết thực đã góp sức bao nhiêu cho sản xuất và lãnh đạo mà đo ý chí cách mạng của mình. Hãy kiên quyết chống bệnh nói suông, thói phô trương hình thức, lối làm việc không nhằm mục đích nâng cao sản xuất” [5, tr.68]. Phong cách làm việc nói đi đôi với làm của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải luôn gắn với thực tiễn công việc hàng ngày. Phải có sự kết hợp giữa lời nói với việc làm và phải được vận dụng vào điều kiện cụ thể chuyên môn nghiệp vụ của mỗi cán bộ, công chức, viên chức. Sự thống nhất giữa lời nói với việc làm thể hiện được sự tin nhiệm cao trước tập thể và trước quần chúng nhân dân vì “lời nói và việc làm của đảng viên rất quan hệ đến sự nghiệp cách mạng, vì nó ảnh hưởng lớn đến quần chúng” [4, tr.606] và lòng tin của Nhân dân, ảnh hưởng đến Đảng và Nhà nước hiện nay.

Thứ năm, phong cách tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, đấu tranh loại trừ chủ nghĩa cá nhân của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, nội dung cơ bản của đạo đức cách mạng là quyết tâm suốt đời đấu tranh cho Đảng, cho cách mạng. Ra sức làm việc cho Đảng, giữ vững kỷ luật của Đảng, thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng. Đặt lợi ích của Đảng và của Nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình. Hết lòng hết sức phục vụ Nhân dân. Vì Đảng, vì Nhân dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi việc. Vì vậy, phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của Nhân dân lên trên hết, trước hết. “Phải kiên

quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật. Phải đi sâu đi sát thực tế, gần gũi quần chúng, thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của Nhân dân. Phải cố gắng học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ hiểu biết để làm tốt mọi nhiệm vụ” [6, tr.547]. Về tư tưởng, yêu cầu mọi cán bộ, đảng viên phải làm đúng như tôn chỉ, mục đích của Đảng là phụng sự Nhân dân lao động. Mỗi đảng viên phải chí công vô tư, gương mẫu trong công tác. Nguồn gốc của những khuyết điểm đó là chủ nghĩa cá nhân. Để sửa chữa những khuyết điểm trên, cán bộ, đảng viên cần phải học tập lý luận, trau dồi đạo đức, nhận rõ điều gì phải thì cố gắng làm, điều gì trái thì kiên quyết tránh, phải cố gắng thực hiện cho kỳ được cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, thật thà tự phê bình và phê bình. Về tổ chức, cần phải kiên toàn hơn; lề lối làm việc phải tiên bộ hơn, lãnh đạo phải sát thực tế hơn, phải tăng cường lãnh đạo tập thể, nâng cao trình độ tổ chức và trình độ lý luận của toàn Đảng cho thích hợp nhiệm vụ và công tác mới.

Thứ sáu, phong cách làm việc nêu gương của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ

Phong cách làm việc nêu gương của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ, đó là không được tự cao, tự đại và kiêu ngạo. Đây là căn bệnh rất nguy hiểm trong quá trình thực thi công vụ. Nếu cán bộ, công chức, viên chức có căn bệnh này sẽ dễ bị mù quáng, ích kỷ, hủ hóa, luôn đề cao lợi ích cá nhân của bản thân, coi thường quần chúng nhân dân. Đây là căn bệnh: “Tự mãn, tự túc là co mình lại, không cho mình tiến bộ thêm” [3, tr.90]. Cho nên, cán bộ, công chức, viên chức phải luôn học hỏi, rèn luyện để tiến bộ, phải “có thái độ khiêm tốn, càng cụ, càng giỏi, càng phải khiêm tốn, phải có lòng cầu tiến bộ” [3, tr.90], phải thường xuyên tự phê bình để

phát huy ưu điểm, nhận ra khuyết điểm kịp thời sửa chữa, đáp lại lòng tin của Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó cho cán bộ, công chức, viên chức.

Phong cách làm việc nêu gương của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ, đó là đối với người, phải có thật thà, đoàn kết và có tình thương yêu, bao dung, độ lượng.

Phong cách làm việc nêu gương của cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ, đó là đối với công việc, cán bộ cần giữ vững nguyên tắc “Dĩ công vi thượng”. Cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi đạo đức công vụ cần phải công tư phân minh, để việc công lên trước việc cá nhân, tận tâm tận lực hoàn thành tốt, luôn đề cao tinh thần phục vụ Nhân dân, việc gì có lợi cho Nhân dân thì hết sức làm, việc gì có hại cho Nhân dân thì hết sức tránh. Đặc biệt là thống nhất giữa lời nói và việc làm; giáo dục và thực hành đạo đức cách mạng hướng mọi người đến chân, thiện, mỹ trong công việc cũng như cuộc sống hàng ngày.

3. Kết luận

Khi nghiên cứu về nội dung phong cách làm việc của cán bộ, công chức, viên chức, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém” [3, tr.313]. Vì vậy, “vấn đề cán bộ là một vấn đề rất trọng yếu, rất cần kíp”.

Trong thực tiễn, cán bộ, công chức, viên chức là lực lượng chính đưa đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước vào

cuộc sống thực tiễn. Cho nên, cán bộ, công chức, viên chức có vị trí vừa tiên phong vừa là trung tâm của xã hội và có vai trò quan trọng trong các cơ quan của hệ thống chính trị hiện nay. Do vậy, việc nâng cao phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi công vụ là rất thiết thực.

Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XIII đã khẳng định: “Nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các chuẩn mực đạo đức cách mạng phù hợp với điều kiện mới và truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc để làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên tự giác tu dưỡng, rèn luyện, tự điều chỉnh hành vi ứng xử trong công việc hàng ngày” [1, tr.237]. Vì vậy, để thực hiện yêu cầu của Đại hội XIII là cần phải tiếp tục nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn nhằm bổ sung những tiêu chuẩn, giá trị đạo đức cách mạng trong giai đoạn mới. Một trong những trọng tâm là xây dựng khung tiêu chí chuẩn mực đạo đức cách mạng cho cán bộ, công chức, viên chức để góp phần ổn định, phát triển kinh tế, chính trị, xã hội của từng địa phương. Đảm bảo chỉ số hài lòng về sự phục vụ hành chính, chỉ số cải cách hành chính, chỉ số cải cách hành chính (PAR INDEX), chỉ số hài lòng về sự phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước (SIPAS), chỉ số hiệu quả quản trị và hành chính công (PAPI), chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) theo hướng đổi mới sáng tạo; bảo đảm đánh giá toàn diện, khách quan, công bằng, kịp thời, phản ánh đầy đủ, đa chiều kết quả cải cách hành chính là đòi hỏi cấp thiết hiện nay ■

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập II*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
2. Hồ Chí Minh (2011): “*Toàn tập*”, Tập 4, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh (2011): “*Toàn tập*”, Tập 5, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Hồ Chí Minh (2011): “*Toàn tập*”, Tập 11, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh (2011): “*Toàn tập*”, Tập 13, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Hồ Chí Minh (2011): “*Toàn tập*”, Tập 15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.